

# PRESENTACIÓ

**Sergi Tejero i Cano**

## **El futur del comerç a Andorra, cap a on va?**



Aquest és el títol que reben les XII Jornades que enguany organitza la SAC per tal de reflexionar sobre el que sens dubte ha estat el sector econòmic més important del país.

Tenint en compte l'entorn actual, crec que aquesta pregunta no podia ser feta en un millor moment: el gener de 2007 tot just farà un any que les noves figures impositives del nostre peculiar i complex sistema impositiu hauran entrat en funcionament; durant el primer semestre, el Govern ha publicat les encertades i lúcides reflexions del Sr. Michel Camdessus (governador honorari del Banc de França i exdirector de l'FMI); la llei d'inversions estrangeres és l'epicentre de discussió de ciutadans i polítics, i més que mai, sembla que la societat andorrana és conscient que cal un canvi en el nostre model econòmic.

Tenint en compte que el 27% dels treballadors estan ocupats pel *Comerç i reparació de vehicles de motor* i que l'*Hoteleria* n'ocupa un 13% (categories i dades extremes de l'*Anuari estadístic 2006* publicat pel Servei d'Estudis, del ministeri de Finances), no hi ha cap mena de dubte que aquest canvi passa per reconduir aquests dos sectors que, sota el meu punt de vista, seguiran sent clau en l'economia del Principat.

Per a un economista, les pobres estadístiques de què es disposa a l'Principat dificulten els exercicis d'anàlisi quantitativa. Afortunadament, sempre queda el vessant qualitatiu, i el fet és, que si bé l'especialització dels nostres comerços i una oferta de qualitat seran punts clau, el futur del comerç andorrà passa per una reorientació en l'oferta turística.

En aquest sentit, és important que de la reflexió en siguin partícips tots els agents que defineixen aquesta oferta: administració, hotelers, restauració, empresaris o em-

preses que exploten grans atraccions turístiques (estacions d'esquí, el centre termolúdic, el camp de neu de la Rabassa, etc.).

La importància d'aquesta *comunió* rau en el fet que un cop s'hagi decidit i consensuat el model, les seves actuacions vagin en un mateix sentit i generin unes sinèrgies que ens permetin no tan sols seguir endavant sinó ressaltar el nostre caràcter: el caràcter d'un poble lluitador en un petit però gran país.

*Podran subsistir els petits comerços tradicionals davant de les grans superfícies i els comerços moderns? Té possibilitats l'"e-commerce" a Andorra? El futur del comerç passa per un canvi de model fiscal?*

## El pes del comerç

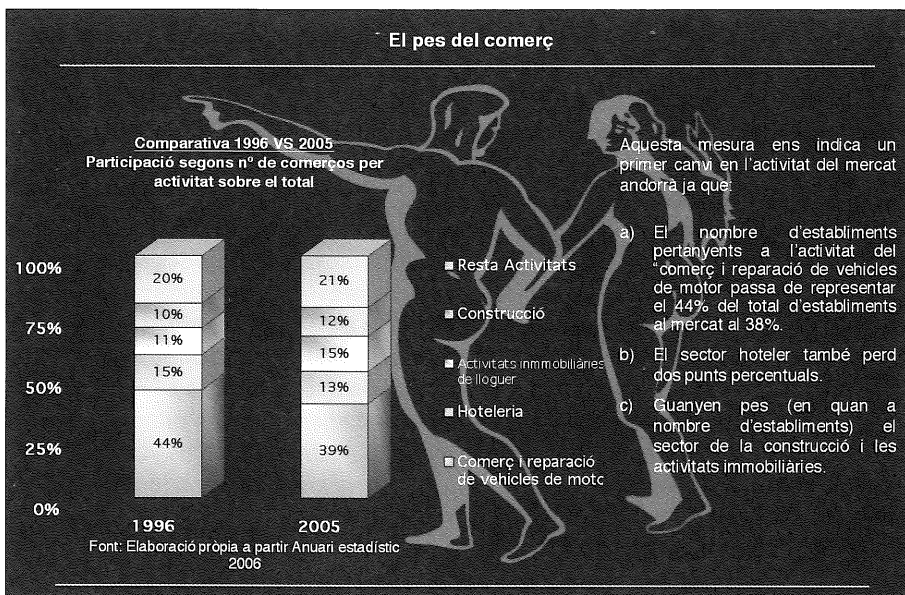
### Comparativa 1996 vs 2005

#### Participació segons el nombre de comerços per activitat sobre el total

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006

Aquesta mesura ens indica un primer canvi en l'activitat del mercat andorrà, ja que:

- El nombre d'establiments pertanyents a l'activitat *Comerç i reparació de vehicles de motor* passa de representar el 44% del total d'establiments en el mercat al 38%.
- El sector hotelier també perd dos punts percentuals.



- Guanyen pes (quant a nombre d'establiments) el sector de la construcció i les activitats immobiliàries.

Com s'observa en la següent taula, un dels motius pels quals el comerç ha perdut pes quant al nombre d'establiments es troba en un creixement molt menor al de la resta d'activitats.

Però quina és l'explicació d'aquesta evolució?

Avui tindrem oportunitat de debatre-ho, però sense necessitat de ser un gran expert una primera resposta la trobem en la progressiva disminució de la competitivitat que ha patit el sector.

Qui no ha sentit la frase "Andorra ja no és el que era"? Qui no ha comparat en alguna ocasió preus amb els dels nostres veïns i ha pogut comprovar que alguns productes fins i tot val la pena adquirir-los fora de les Valls?

### El pes del comerç

Com s'observa en la següent taula, un dels motius pels quals el comerç ha perdut pes en quan a n° d'establiments es troba en un creixement molt menor al de la resta d'activats.

Però quina és l'explicació d'aquesta evolució?

Avui tindrem oportunitat de debatre-ho, però sense necessitat de ser un gran expert, una primera resposta la trobem en la paulatina disminució de la competitivitat que ha patit el sector.

Qui no ha sentit la frase "Andorra ja no és el que era", qui no ha comparat en alguna ocasió preus amb els nostres veïns i ha pogut comprovar com alguns productes, fins i tot val la pena adquirir-los fora de la Vall?

	N° d'establiments totals		
	1996	2005	% Variació
Comerç i reparació de vehicles de motor	2.639	2.825	7%
Hoteleria	870	968	11%
Activitats immobiliàries i de lloguer	661	1.075	63%
Construcció	598	853	43%
Resta Activitats	1.168	1.529	31%

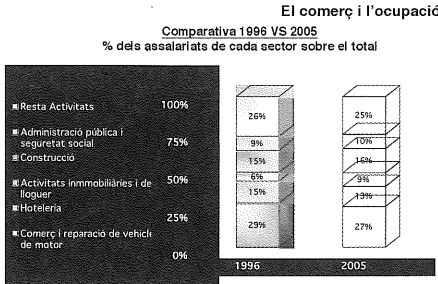
Font: Elaboració pròpia a partir Anuari estadístic 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006

## El comerç i l'ocupació Comparativa 1996 vs 2005

% dels assalariats de cada sector respecte del total

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006



Aquest indicador tot i que en menor mesura que el de nombre d'establiments, també marca una tendència negativa en l'evolució del comerç al Principat. En aquest cas però l'hoteleria surt més perjudicada.

Font: Elaboració pròpia a partir Anuari estadístic 2006

	Assalariats per sector		
	1996	2005	% Variació
Comerç i reparació de vehicles de motor	5.168	11.404	40%
Hoteleria	4.060	5.648	39%
Activitats immobiliàries i de lloguer	1.588	3.757	137%
Construcció	4.118	6.747	64%
Administració pública i seguretat social	2.548	4.030	58%
Resta Activitats	7.382	10.561	43%

Font: Elaboració pròpia a partir Anuari estadístic 2006

Altre cop el sector amb un millor comportament ha estat el de les activitats immobiliàries fruit de l'intensa activitat dels darrers anys.

Aquest indicador, tot i que en menor mesura que el de nombre d'establiments, també marca una tendència negativa en l'evolució del comerç al Principat. En aquest cas, però, l'hoteleria en surt més perjudicada.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006

Un altre cop, el sector amb un millor comportament ha estat el de les activitats immobiliàries, fruit de la intensa activitat dels darrers anys.

### Resum

Malgrat que Andorra, quant a recopilació estadística, malauradament encara es troba a nivells de països subdesenvolupats, les dades de què disposem ja ens indiquen que:

- El model basat en la competitivitat en preus es troba en un estat de maduresa que ha provocat una pèrdua d'importància relativa del comerç dins de l'economia del Principat.
- Altres sectors, especialment l'immobiliari, han guanyat pes.

Davant d'aquesta situació es plantegen nombroses qüestions, entre d'altres:

- Quines són les polítiques que cal emprendre per reconduir la situació?
- Quin és el paper que hi ha de jugar l'administració?
- Quins models alternatius a l'actual existeixen?

**Sergi Tejero i Cano**

Economista / actuari i coordinador de les XII Jornades